

De panden Hasperhoven aan de Marktstraat

Martin Thiehatten

Aan de Marktstraat 29 tot 41 staan sinds 2010 een paar mooie woningen, qua stijl passend in Oud Borne. Vroeger stonden daar een aantal woonhuizen en herberg "De Halve Maan". In het archief van de heemkundevereniging Borne, het HIP, is vrijwel alle informatie te vinden over de geschiedenis van dit pand.

De eerste kastelein en eigenaar was Johannes Antonius Mulder. Johannes was blauwdrukker van beroep. In het jaar 1817, hij was toen 40 jaar oud, trouwde hij met Hermina Selderhuis, de 45-jarige weduwe van Johan Jacobs, de laatste richter van Borne. De richter was vermogend en daardoor ook zijn weduwe. Johannes Mulder werd dan ook rijk en bezat later veel huizen en landerijen.

Aan de Marktstraat liet hij een woonhuis en een herberg bouwen. Deze herberg kreeg de naam "De Halve Maan". Het logement had een goede naam en velen kwamen er om iets te drinken en de dorpsnieuwtjes te bespreken. Dokter Schoemaker woonde er schuin tegenover. Hij stond als zeer bekwaam bekend en kreeg patiënten uit de verre omgeving. Soms moest hij ze een aantal dagen of een hele week behandelen. Dan liet hij

ze logeren in de herberg van Antonius Mulder. In 1891 heeft de Enschedese priester-vakbondsman Alfons Ariëns onder leiding van pastoor J.H. Hendriks in café De Halve Maan de R.K. Werkliedenvereniging Borne opgericht. Er gaven zich 37 arbeiders op als lid.

Herberg De Halve Maan.

Bovenlicht ingang herberg. Tekening van Hans Leuversink.

Op 24 november 1889 had Ariëns in Enschede de Rooms-Katholieke Werkliedenvereniging opgericht en twee jaar later kwam hij naar Borne om daar ook de R.K. arbeiders te organiseren. In de 20^e eeuw woonde aan de Marktstraat op nummer 29 Hennik te Kieft, die er een sigarenwinkeltje dreef. Op nummer 31 woonde Bram te Kieft. Hij was venter van de coöperatie in de Hofstraat. Daarnaast op nummer 33 woonde de weduwe Hultink. Dan kwam herberg De Halve Maan van G.L. Morsink op nummer 35, die heeft bestaan tot in de twintigste eeuw. In het bovenlicht, het raam boven de ingang van de herberg, stond een afbeelding van een halve maan met de naam G.L. Morsink.

De familie Morsink kwam vanuit Dulder (Weerselo) naar Borne. In 1852 trouwde de zoon Gerardus Lambertus Morsink, hij was 31 jaar oud en wever te Weerselo. De bruid van Gerardus Lambertus Mor-

sink was Hendrica Hoften, 26 jaar oud. Zij woonde in Borne en haar vader was schoenmaker Derk Hoften.

In 1853, een jaar na hun huwelijk, was Gerardus Lambertus Morsink tapper. Gevoeglijk kan worden aangenomen, dat hij kastelein was geworden op herberg De Halve Maan.

De kinderen van Gerardus Lambertus Morsink en Hendrica Hoften waren:

- Hendrikus, geb. 16 augustus 1853
- Theresia Maria, geb. 21 november 1855
- Hermannus, geb. 21 december 1857
- Geertruida, geb. 27 april 1860
- Egbertus, geb. 5 september 1862
- Gerardus Lambertus, geb. 28 juni 1865

In 1853 en 1855 werd vader Gerardus Lambertus vermeld als tapper, in 1857 als wever, in 1860 als kastelein en in 1862 weer als tapper.

Op 22 april 1865, twee maanden voordat zijn zoon Gerardus Lambertus werd geboren, stierf vader Gerhardus Lambertus Morsink, 43 jaar oud. Omdat later de jongste zoon Gerardus Lambertus opvolger-kastelein op herberg De Halve Maan was, zal waarschijnlijk de weduwe Hendrica Hoften de herberg hebben voortgezet, totdat de in 1865 geboren zoon de leiding heeft overgenomen.

Tot hoelang deze de herberg heeft gehad is niet helemaal duidelijk, want in 1928 is Gerardus Lambertus Morsink meubelmaker/handelaar. Mannie de Visscher-Morsink vertelt: "In 1928 kwamen nog klanten in de zaak, die een borreltje wilden kopen, maar dat ging niet meer." De herberg moet dus kort daarvoor zijn overgegaan naar meubelmakerij en bijbehorende handel.

Deze Gerard Lambertus Morsink trouwde maar bleef kinderloos. De opvolger in de meubelmakerij werd Gerardus Lambertus Wilhelmus Morsink, de zoon van zijn broer Egbertus.

Egbertus Morsink trouwt op 8 juni 1900, 37 jaar oud en van beroep koperslager, met de Bornse Hermann Grada Scholten, die dan 26 jaar is.

Hun kinderen zijn:

- Johanna Martiena, geb. 4 juli 1901
- Willem Hendrikus, geb. 29 juli 1903
- Gerardus Lambertus Wilhelmus, geb. 5 augustus 1905

Van links naar rechts: Johanna Maria Veldhuis, gehuwd met Gerardus Lambertus Morsink, Gerardus Lambertus Morsink (28-6-1865 – 20-9-1945), Gerardus Lambertus Wilhelmus Morsink (5-8-1905 – 12-12-1975), Geertruida Morsink (27-4-1860 – 17-4-1935), Theresia Maria Morsink (21-11-1855 – 6-3-1923), zij was lid van de orde van de berg Carmel.

Foto mevr. De Visscher-Morsink

- Herman Jozef, geb. 22 februari 1908
- Egbertus Joseph, geb. 10 maart 1910

Egbertus Morsink overlijdt op 18 oktober 1948 en Hermann Grada Scholten overlijdt, 71 jaar oud, op 7 december 1944 te Hengelo.

Als Gerardus Lambertus Wilhelmus Morsink wordt geboren, is zijn vader Egbertus Morsink 42 jaar en koperslager. Gerardus Lambertus Wilhelmus is op 12 december 1975 overleden. In Borne werd hij Möskeman genoemd. Gerardus Lambertus Wilhelmus Morsink is de vader van Hermann (Mannie) de Visscher-Morsink en Jan Morsink (30-11-1933 – 11-03-1994).

Gerardus Lambertus Wilhelmus had veel belangstelling voor het meubelmakersvak. Hij kwam als tienjarige al regelmatig in de werkplaats van zijn oom Gerardus Lambertus. Om het vak van meubelmaker te leren, ging Gerardus Lambertus Wilhelmus naar een opleiding in Leuven. Als laatste kwam Jan Morsink, de zoon van Gerardus Lambertus Wilhelmus, op de meubelzaak. Ook Jan Morsink werd in Borne "Möskeman" genoemd. Toen Jan Morsink

Méer dan een halve eeuw

MORSINK
WONINGINRICHTING

Marktstraat 35 - Tel. 293 - Borne

Gothische en moderne eetkamers, slaapkamers, bankstellen enz. enz.
in eiken, mahonie, noten, kersen, berken en ahorn.

GROOTSTE KEUZE
TER PLAATSE

stopte met de meubelzaak, had Hennie Bosch nog een paar jaar de exploitatie. Daarna kwam het pand in 1972 in het bezit van de Borneaar Gerhard Hasperhoven.

Gerhard was ambitieus. In 1945 werkte hij bij de Heemaf in Hengelo, maar in 1948 begon hij aan de Weideweg te Borne een bedrijf voor het wikkelen van elektromotoren. Hij verplaatste zijn bedrijf in 1952 naar de Abraham ten Catestraat. In de nabij gelegen Horststraat nam Gerhard in 1964 een pand over, waar hij begon met de verkoop van onder andere radio's en wasmachines.

In 1972 kocht hij het pand van Morsink aan de Marktstraat, om daar zijn handel in radio's, TV's en witgoed voort te zetten.

In 1981 ontstond brand in zijn werkplaats achter de winkel, waarschijnlijk door een lekkende koppeling van de gastoevoer naar een kacheltje. De dikke rookzuil die het uiterst brandbare materiaal in de loods veroorzaakte werd in heel Borne waargenomen. Binnen afzienbare tijd was de Marktstraat geheel gevuld met kijklustigen. Burgemeester Hehenkamp was als verantwoordelijke voor de openbare orde als één van de eersten bij de brand aanwezig. Het vuur was na 20 minuten onder controle, maar de inhoud van de werkplaats met een waarde van 1,5 miljoen gulden was volledig verloren. De stank die door de

Pand koperslager Morsink, nu Grotestraat 222.

brand ontstond was daarna nog in bijna heel Borne te ruiken. Gelukkig wisten toegesnelde burens op tijd een paard en vogels van buurman Lansink te redden.

In 2000 werd de winkel van Hasperhoven definitief gesloten. In 2001 werd de zaak verkocht aan de Hegeman bouwgroep uit Almelo. Daarbij hoorden ook drie woningen, die tussen de zaak van Hasperhoven en de loodgieterszaak van Lansink stonden.

Er werden plannen ontwikkeld om er nieuwbouw te realiseren. Maar voordat met de gemeente tot overeenstemming kon worden gekomen gingen vele jaren voorbij. Het dichtgetimmerde pand stond leeg en raakte in verval. De ramen werden dichtgetimmerd en het pand kreeg het aanzien van een bouwval. In 2002 sprak de buurt er met grote ergernis over als een ruïne en drong aan op sanering. De Hegeman bouwgroep wenste een bebouwing, passend in de stijl van Oud Borne en

De brand in 1981.

schakelde een architectenbureau in, dat daarin was gespecialiseerd. Verschillende ontwerpen kwamen op tafel en werden afgewezen. Eerst was het plan om er een artsenpost met apotheek te vestigen. Dat ging niet door, omdat de artsen huisvesting kregen in het zorgcentrum Het Dijkhuis. Daarna werd een ontwerp gemaakt voor de bouw van een restaurant met een paar winkeltjes zoals een galerie, een kaartenwinkel, zilver-smid, antiquair of iets dergelijks. Voor het restaurant meldde zich al een gegadigde. Maar dit plan kon rekenen op grote tegenwerking van de buurtbewoners.

De panden Hasperhoven in 2009.

Uiteindelijk lukte het na acht jaar, om er woningen te bouwen, die qua uitstraling helemaal passen in het historische deel van Borne. Deze nieuwbouw, die in 2010 gerealiseerd werd, bestaat uit twee woningen en 5 appartementen. De stenen en de pannen die van de twee gesloopte lage woningen kwamen, werden hergebruikt bij de bouw van de twee huizen. De stenen bleken indertijd nog te zijn gebakken in steenfabriek Scholten uit Borne. De ingang van de appartementen kreeg de oude omlijsting met de zandstenen neuten om het oorspronkelijke karakter te behouden (neuten: stenen onderstukken van stijlen). Het geheel wordt beschouwd als een enorme verbetering van het straatbeeld in Oud Borne.

De door de Hegeman Bouwgroep gerealiseerde nieuwbouw in 2016.

*Bronnen:
M.G.E. van Harten-Fransen: Grepen uit de historie van Borne
Website <https://www.wiewaswie.nl/>
Krantenarchief HIP
Interview met mevr. De Visscher-Morsink
Interview met fam. Nijhuis-Hasperhoven*